

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

PROGRAM RADA ZA RAZDOBLJE 2017. – 2019.

Sadržaj

Uvod predsjednika vijeća	3
O tržišnom natjecanju i Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja	5
Politika tržišnog natjecanja.....	5
Uloga Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.....	6
Programski ciljevi rada AZTN-a u razdoblju 2017.- 2019.	8
1. Provedba prava tržišnog natjecanja s naglaskom na otklanjanju teških ograničenja tržišnog natjecanja i aktivnu ulogu u suradnji s Europskom komisijom	8
2. Sektorska istraživanja i analize tržišta.....	11
3. Promicanje (zagovaranje) prava tržišnog natjecanja u odnosima s poduzetnicima, državom i najširojom javnosti.....	12
4. Preuzimanje nove nadležnosti u provedbi Zakona o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom.....	13
5. Ostale redovne aktivnosti koje uključuju kontrolu koncentracija, međunarodnu suradnju i komunikacijske aktivnosti	14
Kontrola koncentracija	14
Šira međunarodna suradnja	15
Komunikacijske aktivnosti.....	15
Organizacijska struktura AZTN-a.....	17

UVOD PREDsjedNIKA VIJEĆA

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja u 2017. godini slavi 20 godina rada te je jedna od najstarijih hrvatskih institucija sa statusom pravne osobe s javnim ovlastima. AZTN je, uz to, u javnome sektoru jedan od predvodnika uvođenja i primjene najboljih praksi u svom radu, pa tako i u području transparentnosti. Stoga, iako za to ne postoji

zakonska obveza, Agencija već četiri ciklusa priređuje i objavljuje Programe rada u kojima iznosi ključne strateške ciljeve za naredno razdoblje i aktivnosti koje će poduzimati kako bi ciljeve i realizirala.

Iako je najveći dio rada Agencije ovisan o poslovnim aktivnostima poduzetnika te stoga u pravilu nije moguće predvidjeti oblike djelovanja kao ni tržišta na kojima će intervenirati, kroz Program rada AZTN ipak iznosi osnovne konture vlastitih strateških smjernica.

Tako su u Programu rada za razdoblje od 2017. do 2019. godine definirana četiri glavna cilja.

Ključni, i svakako i najvažniji, odnosi se na temeljnu aktivnost Agencije – provedbu prava tržišnog natjecanja s naglaskom na otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja i prakticiranje aktivne uloge u suradnji s Europskom komisijom. U okviru toga cilja, fokus rada bit će na onim postupanjima poduzetnika koji izravno utječu na ograničenje nacionalnog gospodarskog rasta. Naročito se to odnosi na postupanja poduzetnika koji posluju u gospodarskim granama koje su prepoznate kao nositelji strateškog razvoja Hrvatske.

Unutar toga cilja, jedna od glavnih aktivnosti će biti sektorska istraživanja i analize tržišta u širem smislu. Sustavno provođenje analiza tržišta osigurava informirani i strukturirani pristup u planiranju djelovanja i određivanju prioriteta u radu Agencije, što smatramo osobito važnim s obzirom na naše ograničene ljudske i materijalne resurse.

Osim toga, tzv. „*core business*“ Agencije, izdvojio bih dvije aktivnosti koje će zaokupiti kapacitete institucije u idućem trogodišnjem razdoblju.

Značajnu pažnju Agencija će usmjeriti na nužne organizacijske prilagodbe u svrhu preuzimanje nadležnosti za provedbu *Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom*. Vlada Republike Hrvatske je prijedlog toga propisa uputila Hrvatskom saboru, a prema prijedlogu Agencija će biti nadležna za implementaciju toga kompleksnog propisa čije se donošenje očekuje tijekom 2017. godine.

Budući da Zakon o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom propisuje da trgovci, otkupljivači i prerađivači ugovore s dobavljačima prehrambenih i poljoprivrednih proizvoda moraju *uskladiti sa Zakonom do 31. prosinca 2017.*, AZTN će tijekom 2017. započeti s pripremama za implementaciju Zakona, što podrazumijeva *financijske, kadrovske i organizacijske prilagodbe*.

Uz to, osobito ćemo biti aktivni u suradnji na izradi i usvajanju Direktive o jačanju tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica u cilju jačanja njihove učinkovitosti u provedbi propisa kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta čiji je prijedlog Europska komisija uputila svim državama članicama.

Direktiva sadrži jasna pravila kojima države članice moraju svojim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja osigurati sve uvjete za učinkovitiju provedbu pravila o zaštiti tržišnog natjecanja Europske Unije. AZTN će u tom smislu istovremeno biti aktivan na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Naime, AZTN će koordinirati izradu nacionalnog stajališta u vezi te Direktive, te uz ostale države članice i Europsku komisiju dati svoj doprinos u stručnim raspravama na radnim tijelima Vijeća.

Uz sve to, Agencija će ostati jednako angažirana u aktivnom promicanju značaja tržišnog natjecanja kroz edukaciju poduzetnike i potrošača i transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Vjerujemo, stoga, da je i ovaj Program rada još jedan dokaz naše posvećenosti tim ciljevima.

Mladen Čerovac, mag.iur.
Predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

O tržišnom natjecanju i Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija ili AZTN) je jedna od najstarijih hrvatskih institucija sa statusom pravne osobe s javnim ovlastima, nadležna za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u Hrvatskoj, ali i na unutarnjem tržištu Europske unije.

Naime, u 2017. godini se navršava točno 20 godina rada Agencije. Hrvatski sabor je prvi hrvatski Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja donio 1995. godine i tim je aktom ujedno osnovao i Agenciju, no institucija je s radom započela 1997. godine, dodjeljivanjem proračunskih sredstava. Zadnjim izmjenama ZZTN-a koje su stupile na snagu s danom pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, Agencija je preuzela i provedbu odredbi Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: UFEU) koje se odnose na zaštitu tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.

AZTN je, dakle, 20 godina kreator i promotor prava i politike zaštite tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj, inicijator promjena odnosno donošenja novih propisa te, ujedno, nositelj provedbe ZZTN-a i podzakonskih akata. Agencija je na taj način aktivno sudjelovala u stvaranju hrvatske prakse u ovom području, a upravo to iskustvo joj je pomoglo da se, po ulasku Hrvatske u Europsku uniju, potpuno ravnopravno i glatko uklopi u rad europskih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja s ciljem da se na području cijele Europske unije primjenjuju jednaki standardi zaštite tržišnog natjecanja.

Politika tržišnog natjecanja

Politika tržišnog natjecanja predstavlja ukupnost mjera i pravila ponašanja koje pojedina država propisuje i provodi na području zaštite tržišnog natjecanja. U većini suvremenih zemalja, osnova politike tržišnog natjecanja je u propisima o tržišnom natjecanju izražena kao zabrana narušavanja slobodnog tržišnog natjecanja različitim oblicima ograničavanja i sprječavanja poduzetničkih sloboda u prometu robe i usluga na tržištu. Politika tržišnog natjecanja stoga je najvažniji instrument intervencije u privatnopravne odnose kojim se otklanjaju nesavršenosti tržišta.

Kao takva, ona je neodvojivo povezana s pravom tržišnog natjecanja. Standardni koncept i cilj propisa iz područja prava tržišnog natjecanja većine zemalja svijeta je postizanje ekonomskog razvoja kroz neometano tržišno natjecanje i stvaranje konkurentnih tržišta na kojima, na dobrobit potrošača i cijeloga društva, posluju efikasni poduzetnici. Dok se u prošlosti razvoj države temeljio na konkurentskoj prednosti poput jeftine radne snage i prirodnih resursa, danas se temelji na znanju i razvoju infrastrukture, visoke tehnologije, a inovacije se smatraju temeljem ekonomskog razvoja i konkurentnosti država. Ključna pretpostavka, pak, za stvaranje efikasnog i inovativnog okruženja je funkcionirajuće tržišno natjecanje.

Stoga je i zadaća Agencije da, u okviru danih ovlasti, osigura uravnoteženo tržišno natjecanje radi koristi i dobrobiti potrošača koji na različitim razinama tržišta sudjeluju kao kupci proizvoda i usluge. Učinkovito tržišno natjecanje snižava cijene, obogaćuje ponudu proizvoda i usluga i poboljšava njihovu kvalitetu. U takvom odnosu poduzetnici postaju kreativniji, potaknuti su na inovacije, stvaranje novih i kvalitetnijih proizvoda i usluga, usredotočeni su na poboljšanje efikasnosti poslovanja. Time postaju i konkurentniji i na domaćem i stranim tržištima, što se pozitivno odražava i na gospodarski rast.

Uloga Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja

Agencija je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, br.79/2009 i 80/2013; dalje: ZZTN), Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (Tekst značajan za EGP; SL L 1, 4. 1. 2003., str. 1-25; dalje: Uredba br. 1/2003) vezano uz primjenu članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115 od 9.5.2008.), Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (tekst značajan za EGP; SL L 24, 29.1.2004. str. 1. – 22.; dalje: Uredba br. 139/2004), te podzakonskim aktima.

Dakle, AZTN je javno tijelo kojemu je povjerena primjena nacionalnog i dijela europskog prava tržišnog natjecanja.

- ❖ Vizija Agencije je uspostaviti i očuvati djelotvorno tržišno natjecanje koje će poticati dugoročni rast i osigurati maksimalne koristi i dobrobit potrošačima te poticati poduzetnike na unaprjeđenje efikasnosti i inovacija
- ❖ Misija Agencije je pomoći da tržišta funkcioniraju dobro za potrošače, poduzetnike i gospodarstvo u cjelini.

Stoga je osnovni cilj djelovanja Agencije otklanjanje ograničenja koja sputavaju djelovanje konkurencije, a kao tijelo koje postupuje u javnom interesu, njezin rad pretpostavlja uravnoteženu i ciljanu primjenu tri ključna materijalno-pravna instituta tržišnog natjecanja:

- ✓ zabranu sporazuma između poduzetnika kojima se ograničava tržišno natjecanje
- ✓ zabranu zlouporabe vladajućeg položaja
- ✓ kontrolu koncentracija, i to kako na unutarnjem hrvatskom tržištu, tako i na unutarnjem tržištu Europske unije.

AZTN je uvjeren da održivi razvoj gospodarstva počiva na konkurentnoj ekonomiji izrasloj iz pro-kompetitivnog okruženja, a u skladu s tim uvjerenjem je i djelovao u prethodnih 20 godina rada. Isti pristup Agencija će zadržati i u idućem trogodišnjem razdoblju.

Programski ciljevi rada AZTN-a u razdoblju 2017.- 2019.

Aktivnosti Agencije biti će usmjerene na:

- 1. Provedbu prava tržišnog natjecanja s naglaskom na otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja i prakticiranje aktivne uloge u suradnji s Europskom komisijom;**
- 2. Istraživanja i analize tržišta;**
- 3. Promicanje (zagovaranje) prava tržišnog natjecanja u odnosima s poduzetnicima, državom i najširoj javnosti;**
- 4. Preuzimanje nove nadležnosti u provedbi Zakona o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom;**
- 5. Ostale redovne aktivnosti koje uključuju kontrolu koncentracija, širu međunarodnu suradnju i komunikacijske aktivnosti;**

U drugom dijelu ovoga dokumenta Agencija razrađuje strateške ciljeve rada u idućem trogodišnjem razdoblju.

- 1. Provedba prava tržišnog natjecanja s naglaskom na otklanjanju teških ograničenja tržišnog natjecanja i aktivnu ulogu u suradnji s Europskom komisijom**

Agencija je svoje djelovanje uvijek usklađivala s okolnostima i trendovima u okruženju. Budući da štiti tržišno natjecanje na svim, praktički nebrojenim mjerodavnim tržištima, primjenjujući propise o zaštiti tržišnog natjecanja na veoma širok krug subjekata koji se izravno ili neizravno bave gospodarskom djelatnošću, u razdoblju gospodarskog oporavka, fokus rada Agencije u idućem trogodišnjem razdoblju bit će na uklanjanju onih postupanja poduzetnika koji izravno utječu na ograničenje nacionalnog gospodarskog rasta.

Naročito se to odnosi na postupanja poduzetnika koji posluju u gospodarskim granama koje su prepoznate kao nositelji strateškog razvoja Hrvatske.

Namjera je Agencije otkrivati i sankcionirati najteže povrede propisa poput sklapanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika kako bi se maksimizirao profit na štetu potrošača. Međutim, budući da je jedna od ključnih pretpostavki otkrivanja kartela tajnost postupka te je izrazito ovisna o informacijama s tržišta, AZTN ne najavljuje unaprijed ili otkriva koje istrage kartela provodi prije nego što donese odluku.

Ovdje je važno napomenuti kako pri istragama kartela AZTN koristi ovlasti za provođenje nenajavljenih pretraga poslovnih i drugih prostorija poduzetnika, zemljišta i prijevoznih sredstava, pečaćenje i privremeno oduzimanje predmeta i uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju, što je ključan alat Agencije za pronalaženje dokaza o povredi propisa. S obzirom na razvoj tehnologije i činjenicu kako se podaci uglavnom pohranjuju u digitalnom obliku, a komunikacija između poduzetnika odvija gotovo isključivo u elektroničkom obliku, pretrage su prvenstveno fokusirane na neki od medija za digitalnu pohranu podataka, a provode se uz pomoć posebnih forenzičnih hardvera i softvera. U prethodnim razdobljima se Agencija u potpunosti kadrovski i tehnološki ekipirala za provođenje pretraga, što je osobito važno zbog toga što u tome području AZTN ima međunarodnu obvezu suradnje s Europskom komisijom. Naime, AZTN ima obvezu sudjelovati i asistirati Komisiji u provedbi nenajavljenih pretraga na teritorijima država članica Europske unije, pa tako i na teritoriju Hrvatske. To će, u pravilu, biti u sklopu istraga kartela koji imaju nadnacionalni karakter.

Pored kartela, kao najtežih povreda propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, i vertikalni sporazumi koje sklapaju poduzetnici koji nisu međusobni konkurenti, mogu pod određenim okolnostima biti utvrđeni zabranjenima, zbog svojih pretežitih štetnih učinaka na tržišno natjecanje. U tom smislu, Agencija će se od 2017. do 2019. posebno posvetiti praksama koje se odnose na obveze nenatjecanja, ograničenja vezana uz konkurenciju maloprodajnim cijenama, dogovore o formiranju cijena, ograničenja pasivne prodaje, razmjenu poslovno osjetljivih informacija te preporučene cijene udruženja poduzetnika.

Među prioritetima su i zlouporabe vladajućeg položaja kojima se ugrožava kompetitivna struktura i onemogućava konkurencija u pristupu odnosno rastu na tržištu i to kroz isključujuće oblike zlouporaba kao što su odbijanje poslovanja, sheme rabata te obveze vezivanja.

Od posebnog interesa Agencije u tome smislu su:

✓ **tržišta na kojima je provedena ili se provodi liberalizacija**

Osim što je nositelj provedbe ZZTN-a i podzakonskih akata, Agencija je i dio sustava zaštite tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu Europske unije. To podrazumijeva paralelnu nadležnost između Europske komisije, tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica Europske unije, nadležnih europskih sudova (Opći sud i Sud Europske unije) i nacionalnih sudova u državama članicama Europske unije u primjeni pravne stečevine iz područja prava zaštite tržišnog natjecanja, sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 1/2003. Sukladno toj Uredbi, kako bi se osigurala učinkovita i dosljedna primjena spomenutih pravila o zaštiti tržišnog natjecanja, Europska komisija i nacionalna tijela uspostavili su Europsku mrežu tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: ECN) unutar koje države članice surađuju u primjeni i provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja vrijede u Europskoj uniji, te predstavlja temelj za stvaranje opće, zajedničke

kulture tržišnog natjecanja. Suradnja Agencije s Europskom komisijom i nadležnim tijelima država članica unutar ECN mreže, od 1. srpnja 2013., postala je njezina obveza.

Zadaća ECN mreže je jačanje konzistentnosti i konvergencije između jurisdikcija država članica Europske unije u području zaštite tržišnog natjecanja. Suradnja unutar ECN mreže ostvaruje se kroz zajednički rad u različitim radnim skupinama i sektorskim podskupinama, te savjetodavnim odborima. Također, suradnja obuhvaća razmjenu informacija o postupcima koji se vode protiv poduzetnika za koje se sumnja da sklapaju zabranjene sporazume (članak 101. UFEU) ili zlouporabe vladajući položaj (članak 102. UFEU) te suradnju u provedbi zajedničkih nenajavljenih pretraga ili pružanje pomoći u provođenju pretraga, kao i provedbu pretraga u ime i za račun Europske komisije ili tijela za zaštitu tržišnog natjecanja države članice Europske unije. Na taj je način Agencija izravno uključena u proces odlučivanja na razini Europske unije (kroz radne skupine na nacionalnoj razini i na razini EU). Stoga Agencija ima obvezu sudjelovati i u svim budućim legislativnim aktivnostima usmjerenima na usklađivanje propisa u odnosu na one koji se mijenjaju na razini Europske unije.

U tom dijelu će Agencija u idućem trogodišnjem razdoblju osobito biti angažirana na:

- ✓ **izradi i usvajanju Direktive o jačanju tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica u cilju jačanja njihove učinkovitosti u provedbi propisa kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta**

Naime, koncem ožujka 2017. godine Europska komisija je predložila nacrt direktive kojom će se omogućiti poštovanje nacionalnih posebnosti, ali i dodatno osnažiti tijela za tržišno natjecanje država članica. Direktiva sadrži jasna pravila kojima države članice moraju svojim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja osigurati sve uvjete za učinkovitiju provedbu pravila o zaštiti tržišnog natjecanja Europske Unije. Direktiva će biti prosljeđena Europskom parlamentu i Vijeću na donošenje u skladu s uobičajenim zakonodavnim postupkom. Nakon donošenja, koje se planira do 2019. godine, države članice njezine odredbe moraju prenijeti u nacionalno pravo u roku od dvije godine.

AZTN će stoga istovremeno biti aktivan na nacionalnoj i međunarodnoj razini te će:

- ✓ **koordinirati izradu nacionalnog stajališta i uz ostale države članice i Europsku komisiju dati svoj doprinos u stručnim raspravama na radnim tijelima Vijeća.**

Pored toga, budući da je u lipnju 2016. primljena u status sudionika u radu **OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje**, Agencija je:

- ✓ **obvezna sudjelovati na sastancima tog odbora najmanje dva puta godišnje te aktivno i redovito izvještavati OECD o svojim aktivnostima.**

2. Sektorska istraživanja i analize tržišta

Jedan od glavnih fokusa Agencije, pa tako i u razdoblju od 2017. do 2019., bit će sektorska istraživanja i analize tržišta u širem smislu. Sustavno provođenje analiza tržišta osigurava informirani i strukturirani pristup u planiranju poslova Agencije te u određivanju prioriteta, što smatramo osobito važnim s obzirom na nedovoljne ljudske i materijalne resurse.

Kroz provedbu sektorskih istraživanja tržišta Agencija stječe uvid u funkcioniranje pojedinih tržišta i konkurentske odnose na istima. Riječ je o dubinskim analizama temeljenim na izravnom obraćanju poduzetnicima i podacima koje oni dostavljaju na zahtjev Agencije. Predmetna istraživanja Agencija pokreće po službenoj dužnosti, pri čemu na osobito dinamičnim ili osjetljivim tržištima takva istraživanja provodi redovito jednom godišnje. Ona se provode u cilju boljeg razumijevanja odnosa na pojedinim mjerodavnim tržištima, osobito onima koja ukazuju na slabosti u funkcioniranju, a takve dubinske analize tržišta ili pojedine prakse na tržištu često otkriju nepravilnosti koje su suprotne propisima o zaštiti tržišnog natjecanja te Agenciji postaju temelj za pokretanje postupaka protiv poduzetnika.

Po provedbi predmetnih istraživanja, a ukoliko se otkriju nepravilnosti koje su suprotne propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, Agencija će pokrenuti posebne ispitne postupke. Sektorska istraživanja i analize tržišta su ujedno i izvor podataka za mišljenja i preporuke koje Agencija dostavlja Vladi Republike Hrvatske, tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju otklanjanja zapreka pristupu tržištu koje su posljedica regulatornog okvira.

U planiranju sektorskih istraživanja tržišta Agencija se vodi načelom identifikacije tržišta s najvećom vjerojatnošću povrede zakona i nanošenja štete potrošačima. Agencija će, između ostaloga, provesti:

- ✓ **sektorsko istraživanje distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo,**
- ✓ **sektorsko istraživanje tržišta tiska,**
- ✓ **sektorsko istraživanje tržišta distribucije i servisiranja motornih vozila i nabave rezervnih dijelova za motorna vozila**

U tom smislu može javno objaviti i svoje preporuke u smislu zatečenog stanja i uočenih problema na tržištu te izravno surađivati s ministarstvima i drugim regulatorima na njihovom otklanjanju.

Uz to, nastavit će se s unaprjeđenjem ekonomskih znanja, uzimajući u obzir novija ekonomska istraživanja i razvoj teorijske literature. Baza znanja će se razvijati i na temelju komparativne prakse i rješenja Europske komisije i sudova.

3. Promicanje (zagovaranje) prava tržišnog natjecanja u odnosima s poduzetnicima, državom i najširoj javnosti

Specifična zadaća Agencije je rad na proaktivnom promicanju prava i politike tržišnog natjecanja odnosno zagovaranje prednosti koje tržišno natjecanje donosi potrošačima i poduzetnicima. Uz njezinu ulogu u provođenju propisa, to je druga, jednako važna aktivnost Agencije kojoj je cilj stvaranje kulture tržišnog natjecanja kod poduzetnika, potrošača, državne uprave i najšire javnosti.

Preventivno djelovanje AZTN-a se prije svega odnosi na doprinos u stvaranju i usklađivanju zakonodavnog okvira Republike Hrvatske s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Naime, Agencija ima zakonsku obvezu davati stručna mišljenja o sukladnosti nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa, kao i važećih zakona i drugih propisa s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

AZTN ta mišljenja donosi na zahtjev Hrvatskog sabora, Vlade RH, tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima. Taj angažman smatramo važnim i usklađenim s ciljevima Agencije, jer se na taj način već u postupku nastajanja propisa mogu uočiti i otkloniti potencijalno štetne odredbe za tržišno natjecanje ili potencijalni antikompetitivni učinak propisa u nastajanju. Međutim, ovaj dio aktivnosti AZTN u izrazitoj je vezi sa zakonodavnom aktivnosti u Republici Hrvatskoj pa je broj danih mišljenja u izrazitoj korelaciji s donošenjem novih odnosno izmjenom postojećih propisa.

U tom segmentu, od posebnog interesa za Agenciju su zakonodavne izmjene koje se odnose na procese liberalizacije ili otvaranja prethodno zatvorenih tržišta na kojima su djelovali monopolisti. U tom smislu, za Agenciju su važni trendovi koji se bilježe i u Europskoj uniji.

Uz to, AZTN će dati svoj puni doprinos liberalizaciji tržišta usluga u Republici Hrvatskoj što je dio Nacionalnog programa reformi 2017.¹ koji je za Vladu Republike Hrvatske izradilo Ministarstvo gospodarstva te ga je Vlada dostavila Glavnom tajništvu Europske komisije u okviru obveza koje za Republiku Hrvatsku proizlaze iz sudjelovanja u Europskom semestru. Prihvaćenim programom liberalizacije bit će, u idućem razdoblju, obuhvaćen niz sektora i reguliranih profesija, **uključujući privatno obrazovanje, agencije za privremeno zapošljavanje, promet, taksi, najam vozila s vozačem i predugovoreni prijevoz putnika, tehnički pregledi vozila, odvjetnici,**

---

¹Nacionalni program reformi 2017., Vlada Republike Hrvatske, sjednica održana 27. travnja 2017., <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Europski%20semestar/Dokumenti%20i%20publikacije/2016/Nacionalni%20program%20reformi%202017.pdf>

javni bilježnici, arhitekti, inženjeri, ljekarne, privatna zaštita, privatno zdravstvo te niz ostalih reguliranih profesija.

AZTN će Ministarstvu gospodarstva biti podrška pri usklađivanju buduće regulative za svako pojedino područje s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Istodobno, s mišljenjima koja daje na nove i izmijenjene propise, Agencija povodom upita državnih institucija, jedinica lokalne samouprave te poduzetnika daje i mišljenja i očitovanja koja su temeljena na analizi postojećih propisa i preporukama za njihovo usklađivanje s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Takva mišljenja u pravilu imaju značajan odjek u javnosti, kao što su to, recimo, imala mišljenja vezana uz regulaciju auto-taksi službi, djelatnosti autoškola, obveznog automobilske osiguranja za motorna vozila itd. I u narednom razdoblju AZTN će nastaviti s tim aktivnostima, posebno u već navedenim djelatnostima pružanja usluga.

U sklopu nadležnosti promicanja prava tržišnoga natjecanja je i obveza Agencije da jednom godišnje organizira međunarodnu konferenciju iz područja tržišnog natjecanja.

- ✓ **U razdoblju 2017.-2019. planirano je organiziranje tri konferencije, a konferencija koja se organizira koncem 2017. će biti održana i povodom obilježavanja 20 godina rada Agencije.**

4. Preuzimanje nove nadležnosti u provedbi Zakona o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom

Vlada Republike Hrvatske prihvatila je i Hrvatskom saboru uputila nacrt Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom čije se donošenje očekuje tijekom 2017. Ovlast za implementaciju Zakona dana je Agenciji, a Zakon će stupiti na snagu osmoga dana od objave u Narodnim novinama.

Riječ je o Zakonu koji nepoštene trgovačke prakse definira kao ugovorne odredbe i trgovačke običaje koje otkupljivač, prerađivač ili trgovac koristeći svoju značajnu pregovaračku snagu nametne dobavljaču, suprotno načelima savjesnosti i poštenja, ravnopravnosti ugovornih strana, jednake vrijednosti činidaba i dobroj poslovnoj praksi u proizvodnji i trgovini poljoprivrednim ili prehrambenim proizvodima.

Budući da Zakon propisuje da trgovci, otkupljivači i prerađivači ugovore s dobavljačima prehrambenih i poljoprivrednih proizvoda moraju uskladiti sa Zakonom do 31. prosinca 2017., Agencija će tijekom 2017. započeti s pripremama za implementaciju Zakona, što podrazumijeva financijske, kadrovske i organizacijske prilagodbe.

Zbog složenih postupaka koje sa svega 40 zaposlenika vodi u svrhu provedbe nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja, Agencija ne može dio svojih postojećih zaposlenika preraspodijeliti za obavljanje poslova vezanih za provedbu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, koji je također prisilni propis. Također, s obzirom na nizak cenzus u smislu visine ukupnog godišnjeg prihoda za obveznike toga Zakona - trgovce, otkupljivače i/ili prerađivače što potencijalno uključuje 95 posto svih trgovaca prehrambenim proizvodima te isto tako i otkupljivače i/ili prerađivače u dijelu trgovine primarnim poljoprivrednim proizvodima, iznimno se širi okvir nadležnosti Agencije i njena obveza nad kontrolom poslovnih odnosa u cijelom lancu opskrbe hranom.

Riječ je o kontroli izuzetno velikog broja ugovora koje trgovci, otkupljivači i/ili prerađivači sklapaju sa svim svojim dobavljačima. S obzirom na to da se postupci u smislu ovoga Zakona pokreću na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti, realno je za očekivati da će Agencija morati voditi veliki broj postupaka koje ne može obavljati s postojećim broje zaposlenih.

- ✓ **U svrhu preuzimanja nove nadležnosti potrebno je povećati broj zaposlenih u Agenciji te povećati sredstva za proračun Agencije. Uz to, Agencija mora provesti nužne organizacijske prilagodbe i izmjene općih akata, prije svega, Statuta i Pravilnika o unutarnjem redu odnosno Sistematizacije radnih mjesta te izraditi novi organogram.**

5. Ostale redovne aktivnosti koje uključuju kontrolu koncentracija, međunarodnu suradnju i komunikacijske aktivnosti

U okviru svoga poslovanja Agencija će nastaviti i s provođenjem aktivnosti koje smatramo redovnim, a čiji intenzitet nije isključivo pod utjecajem Agencije, već dijelom ovisi o vanjskim čimbenicima. Prije svega se to odnosi na kontrolu koncentracija, međunarodnu suradnju i komunikacijske aktivnosti.

Kontrola koncentracija

U razdoblju 2017. – 2019. očekuje se dinamiziranje aktivnosti u području nadležnosti Agencije **u kontroli koncentracija poduzetnika**, što je izravna posljedica pojačanih aktivnosti preuzimanja i spajanja poduzetnika na pojedinim tržištima.

Važno je naglasiti da aktivnosti Agencije vezane uz kontrolu koncentracija ovise isključivo o poslovnim odlukama poduzetnika. Rast gospodarske aktivnosti potaknuo je procese konsolidacije na tržištima, jednako kao i procese restrukturiranja koji će biti vezani uz provođenje Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima

od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku. Porast kompleksnosti koncentracija koje se prijavljuju Agenciji, govori i o sazrijevanju tržišta.

Uz to, potrebno je naglasiti kako je s pristupanjem Europskoj uniji u bitnome povećan opseg aktivnosti Agencije u dijelu koji se odnosi na notifikacije koncentracija po Uredbi Vijeća (EZ-a) br. 139/2004. od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika, a koje Agenciji dostavlja Europska komisija radi odluke o tome koje je tijelo najpogodnije za odlučivanje.

Šira međunarodna suradnja

Osim značajnog porasta poslova koji su u međunarodnoj suradnji vezni za Europsku komisiju, Agencija ima intenzivne aktivnosti u području bilateralnih suradnji.

U razdoblju 2017.-2019. u području bilateralne suradnje nastavit će se s:

- ✓ aktivnostima pomoći državama nečlanicama kroz bilateralne susrete, držanje predavanja, organiziranje TAIEX seminara.

Također, Agencija se u tom dijelu svojih aktivnosti priprema na:

- ✓ **sudjelovanje u natjecanjima za pružanje pomoći kroz EU projekte. U najavi su EU projekti pomoći u području tržišnog natjecanja u zemljama jugoistočne Europe**

U njima se kao mlađi partner Agencija može natjecati uz još jednu „staru“ državu članicu. U *twinning light* projektima Agencija može biti i samostalni ponuđač usluga. S tim u vezi, Agencija je u stalnom kontaktu s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova koji je nacionalna kontakt točka za *twinning* projekte.

Komunikacijske aktivnosti

Preduvjet ispunjavanja obveze promicanja zaštite tržišnog natjecanja je i visoka razina transparentnost rada institucije kroz različite komunikacijske kanale, koja se, sukladno usvojenoj i javno dostupnoj Komunikacijskoj strategiji AZTN-a, odvija na nekoliko razina.

Osim izvršavanja zakonske obveze AZTN-a na podnošenje izvješća o radu Hrvatskom saboru koje ujedno objavljuje na svojim službenim mrežnim stranicama (www.aztn.hr), Agencija njeguje dugogodišnju praksu da na mrežnim stranicama redovito objavljuje sve svoje odluke (rješenja, zaključke, mišljenja) kao i najvažnije interne dokumente Agencije (programe rada, Statut itd.). Na stranici se redovito objavljuju i presude Visokog upravnog suda RH po tužbama na rješenja Agencije kao i relevantne odluke Ustavnog suda RH. Osim toga, AZTN temeljem izričite odredbe ZZTN-a, sva svoja rješenja objavljuje u Narodnim novinama.

Dio takvog pristupa otvorenosti predstavljaju komunikacijske aktivnosti vezane uz predstavljanje njezinih odluka u javnosti te općenito prezentacije njezina rada putem svih raspoloživih komunikacijskih kanala - mrežne stranice / mjesečnog elektronskog biltena *AZTN info*“.

Isti pristup transparentnosti vezano uz provedbu ZZTN-a Agencija će zadržati i u narednom trogodišnjem razdoblju.

Dodatno, međutim, s dobivanjem nove nadležnosti provedbe Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, Agencija će, osobito u 2017. i 2018. godini:

- ✓ **pojačati komunikacijske aktivnosti vezane uz obveze Agencije koje proizlaze iz nove nadležnosti**
- ✓ **redizajnirati mrežne stranice**
- ✓ **aktivno sudjelovati na konferencijama, seminarima i edukacijama vezanima uz novu nadležnost**

Dio zagovaranja prava tržišnog natjecanja koji se pokazao kao troškovno učinkovit alat, a pridonosi edukaciji, promicanju kulture konkurentnosti i posljedičnoj promjeni ponašanja poduzetnika je izdavanje i objava na mrežnim stranicama praktičnih priručnika kojima se poduzetnicima pomaže u prilagodbi propisima o zaštiti tržišnog natjecanja odnosno prevenciji povreda. Agencija je tako već izdala Praktične upute poduzetnicima za izradu programa usklađenosti njihovog poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja kao i Vodič za naručitelje u otkrivanju i prijavi kartela u javnoj nabavi.

U razdoblju 2017. – 2019., u okviru prevencije kartelnih dogovora te popularizacije programa pokajništva, Agencija planira:

- ✓ **prirediti i objaviti Priručnik o programu pokajništva u RH**

Organizacijska struktura AZTN-a

